

ZN.5146.36.5.2024.MP

Opole, dn. 27.09.2024 r.

30.09.2024
p. 784
AH

Decyzja nr 930/N/2024

Na podstawie art. 83a ust. 1, art. 83c ust. 3, 83d ust. 2, art. 86 ust. 1 pkt 4 i 10, ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r., poz. 1336 ze zm.), art. 89 pkt 2 i art. 91 ust. 4 pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 840) oraz art. 104 i 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. K.p.a. (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572),

po rozpatrzeniu wniosku Zespołu Szkół nr 3 im. Mikołaja Reja, ul. Sławięcicka 79, 47-230 Kędzierzyn-Koźle, z dnia 24.06.2024 r., wpływ dnia 25.06.2024 r., uzupełnionego w dniu 19.07.2024 r. oraz skorygowanego w dniu 30.07.2024 r., o udzielenie pozwolenia na usunięcie 15 i pielęgnację 75 drzew rosnących na terenie parku w Kędzierzynie-Koźlu-Sławięcicach, wpisanego do rejestru zabytków woj. opolskiego pod numerem P – 25/57 decyzją z dnia 20.12.1957 r., jak również na podstawie załączonej dokumentacji oględzinach w terenie,

Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków odmawia wydania pozwolenia

na usunięcie z parku w Kędzierzynie-Koźlu-Sławięcicach, dz. ewid. nr 371/9 AM 2 obręb 0091 Sławięcice, 7 drzew wymienionych poniżej w tabeli (oznaczenie drzew zgodne z wnioskiem i załącznikiem do niego; lokalizacja drzew zgodnie z załącznikiem nr 2 do decyzji) :

Tab. 1. Wykaz drzew, na które odmówiono wydania pozwolenia.

Lp.	Kolejna LP wykonanych drzew	Nr inw.	Gatunek	Obwód pnia na wys. 130 cm [cm]
1	110	86	dąb szypułkowy	117
2	115	98	lipa holenderska	146
3	171-172	s.3_336	grab pospolity	103 + 88
4	127	120	dąb szypułkowy	141
5	132	126	dąb szypułkowy	160
6	157_1-157_3	s.2_88	lipa holenderska	138 + 93 + 83
7	s.3_355	184	klon pospolity	92

oraz

Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków pozwala

na usunięcie z parku w Kędzierzynie-Koźlu–Sławięcicach, dz. ewid. nr 371/9 AM 2 obręb 0091 Sławięcice, 2 drzew z gatunku:

nr inw. 99 (nr 116-117). grab pospolity, o obw. pnia na wys. 130 cm = 85 cm+90 cm,

nr inw. s.3_356 (nr 185). robinia biała o obw. pnia na wys. 130 cm = 156 cm,

(usytuowanie drzew zgodnie z załącznikiem nr 2 do decyzji)

przy spełnieniu następujących warunków, polegających na:

- oględzin drzew przed wycinką pod kątem występowania gatunków chronionych i gniazd ptasich, jeśli wycinka będzie prowadzona w okresie lęgowym (1 marca-15 października),
- wprowadzenia za usuwane drzewa nasadzeń zastępczych w postaci łącznie 2 drzew z gatunku: grab pospolity i/lub lipa drobnolistna za drzewo o nr 99 w miejscu usuwanego drzewa, w linii rosnących drzew oraz robinia biała lub glediczja trójcierniowa za drzewo o nr 185 w miejscu lub w pobliżu usuwanego drzewa. Nowe drzewa mają być w dobrym stanie zdrowotnym, bez uszkodzeń mechanicznych, bez jakichkolwiek szkodników i chorób, z dobrze przerośniętą bryłą korzeniową, szkółkowane min. 3 razy, o obwodzie pnia na wys. 100 cm min. 10-12 cm. Dopuszcza się wytypowanie nowych nasadzeń z samosiewów występujących na terenie parku, jeśli spełniają kryteria pod względem stanu zdrowotnego i obwodu pnia, ich pień jest prosty, a korona dobrze wykształcona, regularna.
- po wykonaniu nasadzeń zastępczych, należy poinformować tut. urząd pisemnie (art. 83d ust. 2 pkt. 6 ustawy o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r.), dołączając dokumentację fotograficzną do **15.01.2026 r.**

W przypadku niewykonania nasadzeń zastępczych, o których mowa wyżej zgodnie z zezwoleniem, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Nie nalicza się opłat za usunięcie drzew i krzewów zagrażających bezpieczeństwu ludzi lub mienia w istniejących obiektach budowlanych, jak również drzew lub krzewów, które obumarły lub nie rosną szansy na przeżycie, z przyczyn niezależnych od posiadacza nieruchomości zgodnie z art. 86 ust. 1, pkt 4 i 10 ww. ustawy o ochronie przyrody.

Termin usunięcia drzew: do 31.12.2025 r. uwzględniając okres lęgowy ptaków i gatunków ustawowo chronionych tj. 1 marca-15 października - *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt Dz. U. 2016 poz. 2183.* W przypadku konieczności wycinki w ww. okresie wycinkę należy prowadzić pod nadzorem ornitologicznym.

Termin wykonania nasadzeń: do 31.12.2025 r.

Uzasadnienie

W dniu 26.06.2024 r. do Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wpłynął wniosek Zespołu Szkół nr 3 im. Mikołaja Reja, ul. Sławięcicka 79, 47-230 Kędzierzyn-Koźle, z dnia 02.06.2023 r., o udzielenie pozwolenia na prowadzenie prac związanych z usunięciem 15 i pielęgnacją 75 drzew rosnących na terenie parku w Kędzierzynie-Koźlu – Sławięcicach, wpisanego do rejestru zabytków woj. opolskiego pod numerem P – 25/57 decyzją z dnia 20.12.1957 r. Wnioskodawca jest użytkownikiem nieruchomości należącej do Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego. Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta, jej numer znajduje się w aktach sprawy.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowi art. 83a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, zgodnie z którym pozwolenie na usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków wydaje wojewódzki konserwator zabytków.

W toku postępowania administracyjnego wnioskodawca skorygował wniosek. W wykazach dołączonych do wniosku zawierającymi spis drzew do usunięcia i pielęgnacji, znajdowały się drzewa wielopniowe ujęte jako osobne jednostki drzewiaste oraz drzewa, które nie będą poddawane żadnym zabiegom (3 szt.). Ponadto okazało się, że jedno z drzew wnioskowanych do usunięcia znajduje się na działce nie będącej własnością Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego (dąb szypułkowy o numerze inw. 160). Ostatecznie wniosek dotyczył usunięcia 9 drzew, a nie 15.

Oględziny wnioskowanych do usunięcia i pielęgnacji drzew przeprowadzono w dniu 29.07.2024 r. w obecności przedstawiciela wnioskodawcy. Pismem z dnia 01.08.2024 r. powiadomiono stronę o zakończeniu postępowania. Wnioskodawca nie wniósł uwag, wniosków, ani nowych dowodów w sprawie.

Zespół parkowy w Sławięcicach posiada duże wartości naukowe, historyczne i kulturowe potwierdzone wpisem do rejestru zabytków. Od pierwszej połowy XIX w. park kształtowano jako założenie w stylu angielskim, naśladujące naturalny krajobraz. Jako założenie parkowe w stylu krajobrazowym park w Sławięcicach charakteryzujące się licznymi wnętrzami parkowymi z polanami widokowymi, starodrzewiem z siecią dróg i ścieżek oraz pozostałościami alei lipowych, dębowych, grabowych oraz z kasztanowców. Część parku zabytkowego użytkowana jest przez Zespół Szkół nr 3 im. Mikołaja Reja.

Na podstawie zebranych materiałów dowodowych, dołączonej do wniosku dokumentacji dendrologicznej sporządzonej przez Witosława Grygierczyka i Arkadiusza Mrozińskiego w czerwcu 2024 r. oraz oględzinach w terenie odmówiono wydania pozwolenia na usunięcie 7 z wnioskowanych 9 drzew. Jedno z nich to klon pospolity (nr 184, nr inw. S.3_355) w dobrym stanie zdrowotnym, o koronie regularnej, symetrycznej. W koronie brak posuszu gałęziowego i konarowego. Drzewo nie wykazuje oznak chorób i szkodników, nie zauważono śladów ich obecności. W dokumentacji dendrologicznej brak informacji o uszkodzeniach pnia, w koronie, w szyi korzeniowej i systemie korzeniowym, które potwierdzałyby konieczność usunięcia drzewa. Stan zdrowotny drzewa w skali Roloffa jest dobry. Kolejne drzewo, na które nie wydano pozwolenia, to grab pospolity (nr 171-172, nr inw. S.3_336). Jest to drzewo dwupniowe, pnie tworzą regularną symetryczną koronę. W miejscu zrośnięcia pni widoczne pęknięcie oraz niewielkie wypróchnienie. W koronie brak posuszu konarowego i gałęziowego, na pniu widoczne ubytki powierzchniowe kory, zabliznione. Stan zdrowotny pozwala na podjęcie działań, które zapobiegą rozłamaniu się pni poprzez zastosowanie wiązania. Dokumentacja dendrologiczna oszacowała stan zdrowotny drzewa w skali Roloffa jako dobry. Badania tomografem wykazały, że udział drewna zdrowego w jednym z pni wynosi 85%, a w drugim 89%. Wiek drzewa wg tabeli wiekowej drzew opracowanej przez Longina Majdeckiego wynosi ok. 80 lat. Grab rośnie na skraju masywu drzew.

Nie wyrażono również zgody na usunięcie trzech dębów szypułkowych (nr inw. 86, 120 i 126). Jeden z dębów (nr 110, nr inw. 86) rośnie blisko innego okazałego dębu szypułkowego, w odległości ok. 1 m od niego, korony stykają się ze sobą w górnej części. Dąb ma pień nieznacznie odchylony od pionu w dolnej części ok. 15°, odchylenie jest spowodowane sąsiedztwem drugiego drzewa. Korona drzewa jest regularna, symetryczna, nie zauważono oznak podważenia systemu korzeniowego. Nie zauważono obecności chorób i szkodników. W dokumentacji dendrologicznej brak informacji o uszkodzeniach pnia, w koronie, w szyi korzeniowej i systemie korzeniowym, które potwierdzałyby konieczność usunięcia drzewa. Witalność drzewa w skali Roloffa oceniono jako 0 oznaczającą dobry stan zdrowotny. Drugi z dębów (nr 127, nr inw. 120) również nie wykazuje oznak obecności chorób i szkodników, rośnie w grupie dębów, ma pień odchylony od pionu w górnej części korony z powodu wzrostu blisko innego dębu szypułkowego. Z tego powodu jego korona drzewa jest asymetryczna. Posusz gałęziowy jest niewielki, objął ok. 2% objętości korony, która wytworzyła się w trakcie dotychczasowego rozwoju drzewa. W dokumentacji dendrologicznej badanie tomografem wykazało, że drewno jest zdrowe w 100%, a stan zdrowotny drzewa w skali Roloffa jest dobry. Nie stwierdzono ubytków i uszkodzeń pnia szyi korzeniowej. Opisane wyżej dęby wg tabeli wiekowej drzew opracowanej przez Longina Majdeckiego liczą ok. 70 lat. Stanowią prawdopodobnie samosiewy, które świadczą o samoistnym odnawianiu się starodrzewu. W naturalny sposób uzupełniły ubytki w starodrzewiu zabytkowego parku. Trzeci z dębów (nr 132, nr inw. 126), na który nie wyrażono zgody, także rośnie blisko innego dębu w odległości ok. 50 cm od niego, ma pień skręcony i nieznacznie odchylony od pionu. Posusz gałęziowy jest niewielki, obejmuje ok. 3% objętości korony. Brak oznak chorób i szkodników na pniu oraz w koronie. W dokumentacji dendrologicznej nie wskazano miejsc uszkodzeń pnia i szyi korzeniowej, w koronie stwierdzono jeden obumarły konar. Wiek drzewa wg opracowanej przez Longina Majdeckiego tabeli wiekowej drzew wynosi ok. 120 lat. Dąb stanowi starodrzew zabytkowego parku, posiada wartości przyrodnicze i kompozycyjne jako element swobodnych grup złożonych głównie z dębów, naśladujących naturalny krajobraz charakterystycznych dla parków krajobrazowych w stylu angielskim.

Odmówiono wydania pozwolenia także na dwie lipy holenderskie (nr inw. 98 i S.2_88). Jedna z nich jest drzewem wielopniowym (nr 157_1-3, nr inw. S.2_88), trzy pnie tworzą regularną, wysoko umieszczoną koronę od wysokości ok. 6 m, powyżej 130 cm usytuowany jest kolejny czwarty pień. Korona jest regularna, symetryczna. Posusz gałęziowy i konarowy nie przekracza 5% objętości korony, którą wytworzyło dotychczas drzewo. W koronie występują pojedyncze gałązki nadłamane i obumarłe. Ogólny stan zdrowotny drzewa jest dobry, brak oznak zamierania, szkodników i chorób. W dokumentacji dendrologicznej oszacowano stan zdrowotny drzewa w skali Roloffa jako dobry. Drzewo liczy co najmniej kilkadziesiąt lat. Druga z lip (nr 115, nr inw. 98) ma koronę umiejscowioną wysoko od ok. 7 m, symetryczną, u podstawy pnia występują odrosty; korona jest wąska, znajdują się w niej nieliczne siedliska jemioły w wierzchołku. Brak oznak chorób i szkodników, drzewo rośnie przy ścieżce, pień jest stabilny, prosty. W koronie posusz nieznaczny, dotknął pojedynczych gałązek. Lipa rośnie przy krawężniku chodnika wykonanego z płytek betonowych ograniczonych

metalową barierką. Chodnik prowadzi od budynku szkoły do furtki przy ulicy Sławęcickiej. Po obu stronach chodnika rosną drzewa tworząc swoistą małą aleję. W dokumentacji dendrologicznej brak informacji o uszkodzeniach pnia, w koronie, w szyi korzeniowej i systemie korzeniowym, które potwierdzałyby konieczność usunięcia drzewa. Stan zdrowotny drzewa w skali Roloffa wg autorów opracowania jest dobry. Wiek lipy wg tabeli wiekowej drzew opracowanej przez Longina Majdeckiego wynosi ok. 70 lat.

Wnioskowane drzewa, na które nie wydano pozwolenia, posiadają oprócz wartości przyrodniczych, wartości krajobrazowe i historyczne jako elementy drzewostanu zabytkowego parku. Wnioskowane drzewa stanowią element drzewostanu zabytkowego parku, masywu drzew oraz układów kompozycyjnych: nieregularnych grup drzew i pasm, w przypadku jednej z lip – element małej alei podkreślającej ciąg komunikacyjny. Art. 4 ustawy o ochronie przyrody nakłada na organy administracji publicznej obowiązek dbałości o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym. Według ustawy o ochronie przyrody ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu jej zasobów, tworów i składników przyrody, w tym zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień (art. 2 ust. 1 pkt. 8 i 9 ustawy o ochronie przyrody). Z tych względów jak również ze względu na wartość przyrodniczą, kulturową oraz kondycję zdrowotną drzew, odmówiono wydania zgody na ich usunięcie. Stan zdrowotny drzew pozwala na podjęcie działań, które pomogą w zachowaniu drzew bez konieczności ich usunięcia, np. poprzez usunięcie pojedynczych martwych gałęzi i konarów, zastosowaniu wiązań, które zapobiegają rozłamaniu się pni zrosniętych drzew wielopniowych bądź korekcie kształtu ich koron.

Na dwa zgłoszone do usunięcia drzewa wydano pozwolenie: grab pospolity (nr 116-117, nr inw. 99) i robinie białą (nr 185, nr inw. S.3_356). Grab pospolity nr inw. 99 to drzewo dwupniowe, jeden z pni ma uszkodzenie wgłębne o wysokości 120 cm i szerokości 15 cm. Na pniu widoczne są ślady żerowania szkodników. Korona drzewa jest regularna symetryczna, brak posuszu gałęziowego, w miejscu zrosnięcia pni zauważono niewielkie pęknięcie. Ze względu na zły stan zdrowotny jednego z pni wydano pozwolenie na jego usunięcie. Grab rośnie przy chodniku prowadzącym do budynku, w linii z lipą o numerze inwentaryzacyjnym 98. W dokumentacji dendrologicznej znajdują się informacje o uszkodzeniach pnia i w szyi korzeniowej, które potwierdzają konieczność usunięcia drzewa. Witalność drzewa w skali Roloffa określono jako bardzo słabą. Oględziny nie potwierdziły informacji, że jeden z przewodnich pni jest martwy. Robinia biała ma pień odchylony znacznie od pionu ok. 45°, pień jest pęknięty do wysokości ok. 150 cm, w pęknięciu widoczne ślady żerowania szkodników. Posusz wynosi ok. 5%. Ze względu na zagrożenie wywrotem lub złamaniem wyrażono zgodę na jej usunięcie. W dokumentacji dendrologicznej stwierdzono, że pień jest wygięty w kształcie litery S. Posusz w koronie oszacowano na 40%, w skali Roloffa witalność określono na 3, czyli bardzo słabą.

Pozwolono na ich usunięcie ze względu na ich zły stan zdrowotny i stwarzane przez nie zagrożenie dla bezpieczeństwa mienia i ludzi oraz możliwe uszkodzenia drzew będących w zasięgu ich upadku. Drzewa osiągnęły wiek ok. 80 lat wg tabeli wiekowej drzew opracowanej przez Longina Majdeckiego. Stanowiły element drzewostanu zabytkowego parku, grab jest

elementem małej alei podkreślającej ciąg komunikacyjny w parku. Z powyższych powodów w warunkach wskazano, żeby za usunięte drzewa wprowadzić nowe nasadzenia zgodnie z art. 83c ust. 3 ustawy o ochronie przyrody. Nowe drzewa uzupełnią drzewostan i układ kompozycyjny (aleja przy ciągu komunikacyjnym). Dopuszczono wprowadzenie drzew innych gatunków niż usuwane drzewa – występują one na terenie parku, tworzą jego starodrzew (lipa drobnolistna) lub wzbogacą stan gatunkowy parku (gledicja trójcierniowa), były stosowane w parkach krajobrazowych.

W związku z tym orzeczono jak w sentencji.

Od decyzji niniejszej przysługuje stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, za moim pośrednictwem, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia (art.127 § 1 i 2 oraz art.129 § 1 i 2 k.p.a.). W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art.127a § 1 i 2 k.p.a.).

Załącznik do decyzji:

nr 2 – lokalizacja drzew do usunięcia

**OPOLSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW**

Zbigniew Bomersbach

Pouczenie:

Wnioskodawca (inwestor) i prowadzący prace (kierujący robotami, wykonawca) zobowiązani są do przestrzegania zasad i warunków prowadzenia prac (robót, badań lub innych działań), wynikających z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w szczególności:

1) Wojewódzki konserwator zabytków wstrzymuje (na mocy decyzji) wykonywane bez jego pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu prace (roboty, badania lub inne działania) przy zabytku wpisanym do rejestru lub w jego otoczeniu, a następnie wydaje decyzję:

- a) nakazującą przywrócić zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, z określeniem terminu wykonania tych czynności, albo
- b) zobowiązującą do uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie wstrzymanych prac (robót, badań lub innych działań) przy zabytku, albo
- c) nakładającą obowiązek podjęcia określonych czynności w celu doprowadzenia wykonywanych prac (robót, badań lub innych działań) przy zabytku do zgodności z zakresem i warunkami określonymi w pozwoleniu, wskazując termin wykonania tych czynności.

Po wykonaniu obowiązku, o którym mowa pod lit. c), wojewódzki konserwator zabytków wydaje pozwolenie na wznowienie wstrzymanych prac (robót, badań lub innych działań) przy zabytku.

2) W przypadku, gdy bez wymaganego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu wykonano przy zabytku wpisanym do rejestru prace (roboty, badania lub inne działania), wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję:

- a) nakazującą przywrócić zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, określając termin wykonania tych czynności, albo
- b) zobowiązującą do doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu we wskazywany sposób i w określonym terminie.

3) Osoba, która dopuściła się naruszenia przepisów o zabytkach lub naruszyła zakres i warunki określone w pozwoleniu, jest obowiązana na swój koszt wykonać czynności nakazane w decyzji, o której mowa w punkcie 1) lit. a) i c) oraz w punkcie 2).

4) Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić OWKZ o wszelkich zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w toku prac konserwatorskich przy zabytku, które mogą mieć wpływ na stan zachowania zabytku. W takich przypadkach WKZ jest zobowiązany wydać wykonawcy odpowiednie zalecenia w terminie nie późniejszym niż 7 dni od dnia przyjęcia zawiadomienia, może również wydane pozwolenie zmienić lub je cofnąć.

5) Art. 107d.

1. Kto bez pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1–5, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

2. Kto podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1–5, niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

5. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1–2, nakłada w drodze decyzji organ ochrony zabytków, który wydał pozwolenie bądź był właściwy do wydania pozwolenia.

Otrzymuje (ePUAP):

1. Zespół Szkół nr 3 im. Mikołaja Reja
ul. Sławięcicka 79
47-230 Kędzierzyn-Koźle.

aa

